

A free download from manybooks.net

The Project Gutenberg EBook of Hiilivalkea, by V. A. Koskenniemi

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

Title: Hiilivalkea

Author: V. A. Koskenniemi

Release Date: December 19, 2006 [EBook #20140]

Language: Finnish

Character set encoding: ISO-8859-1

• START OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK HIILIVALKEA ***

Produced by Tapio Riikonen

HIILIVALKEA

Kirj.

V. A. Koskenniemi

WSOY, Porvoo, 1913.

SISÄLLYS:

Sonetti sadun linnusta
 Dionysos
 Syyslilja
 Ikarus
 Iltapilviä
 Orvokit lumessa
 On kaikki syksyn tähdet syttyneet
 Unta
 Elegia yölle
 Mister Hartley
 »Hiljainen amiraali»
 Nuori David
 Palokärki
 Yötä kohti
 Viimeinen Lusignan
 Pieni Chelotte
 Hämärän lauluja
 Sonetti suomenkielestä
 Merikoski
 Maisteri Pietari Särkilahden kiusaus

Kruunuja
 Nuijamiesten marssi
 Veljeshauta
 Syysilta metsässä
 Hiilivalkea
 Maria
 Rukous
 Sibylla
 Meri
 Sonetti kellosta

SONETTI SADUN LINNUSTA

Niin monen äänen kaiku kuollut on
 mun rinnassani öin ja päivin pitkin.
 Mut kuinka vuotten taakse painuisitkin,
 et joudu konsanaan sa unhohon.

Näin unta: kotipihan puistikon
 ma kuljin kevätöistä tietä pitkin,
 kun äänes pimennosta pensaston
 ma kuullessani hiljaa onnest' itkin.

Tän' yönä kotikoivut urvut saa
 ja kevähärmä kiiltää nurmikolla
 yön auringossa hopein, helmivöin.

Oi tuhat vuotta tahdon unhoittaa
 ja tuhat vuotta onnellinen olla
 ja kuulla laulua sen linnun öin!

DIONYSOS

Dionysos, jumala riemun,
 sun satosi tuleentuu.
 Kaikk' kesän-muistoni vie mun
 on tänään syksyn kuu.
 Mik' on poissa, on iäksi poissa,
 miks eilistä surrakin!
 Syyskelkeiden aamujen koissa
 ylös korjuujuhlihin!

Dionysos, jumala huumen,
 on päiväs saapuneet.
 Joka huulen vilvotat kuumen,
 joka silmästä pyyhit veet.
 Tule unohdusta tuoden,
 tule tanssien, seppelpäin,
 tule leikkejä, lauluja luoden,
 tule soittain, sytyttään!

Dionysos, jumala hurman,

kaikk' kesät katoa pois.
 Elon viinin kädestä surman
 ken hetkeks viedä vois!
 Ilosilmin ken astua tohti
 syysöiden pimeihin!
 Käsini täysin talvea kohti
 ja täysin sydämin!

SYYSLILJA

Suo päivän mennä ja toisen tulla,
 ei ole kiirettä mulla.

Minä salaisten unten saiturin oon.
 En herää ma kevään aurinkoon,
 ja suhinan suven päivien
 kuin suihkeen sadun lintujen
 minä uneni lävitse kuulen vain.
 Ja leikkejä tuulten lauhkeain
 ja poutapilvien karkelon
 vain aavistanut mun sieluni on.
 Mut tullessa ensi syksy-yön
 minä unteni lippaan auki yön.
 Kun katsovat tähdet maailmaa,
 mun uneni yöhön puhkeaa.
 Minä herään syksyn härmäiseen
 ja vuoden ensi kylmyyteen.
 Ja edessä talven ja hallan ja yön
 minä uhraan mun sieluni salaisen työn.
 En herää ma kevään aurinkoon,
 minä herään syksyn suutelemaan.

Suo päivän mennä ja toisen tulla,
 ei ole kiirettä mulla!

IKARUS

Ah, Ikarus sa oot, et enempää!
 Sun allas ammottavat aavat syvät.
 Kun siipiesi iskut heikentyvät,
 sun nielee ensi aalto vaahtopää.

Et untes rantaa ikinä sa nää,
 sun silmäs auringossa häikäistyvät.
 Mut turhat ystäväin on neuvot hyvät,
 kun kaikki veren kaiho kiidättää.

Sa uskalikko unten ulappain,
 sa tuodittama tuulien ja meren,
 sun tappiosi todistaja vain

on taivas, joka hautas tahdittaa.

Niin anna kantaa, kiidätellä veren!
Ah, Ikarus sa oot, et vähempää!

ILTAPILVIÄ

Mun uneni iltapilviä on,
punaviitta-urhoja kunniavahdissa
ylt'ympäri kuolevan auringon.
Surumarssin, mun kaipuuni soittaman tahdissa
ne liehuvat lippunsa paareille tuo.
Elon ruhtinas viimeisen loistonsa mahdissa
yli maidensa kuningas-katseen luo:
»Te unet, te pilvi-urohot,
miss' olitte taiston ja voiman ajalla?
Nyt on laanneet ilot ja taistelot.
Te tulette myöhään, kuoleman rajalla.
Yö nostaa ikuista valtikkaa.»

Jo unet, jo pilvet sammukaa!

ORVOKIT LUMESSA

On kuollut koko kukkamaa,
mut silmämme ei unta saa.
Ja kaihojemme siivet lyö,
vaikk' on jo talvi, on jo yö.
Kaikk' kevään lapset syksy vei,
mut meitä ei, mut meitä ei.

Oi talven talvi, syksyn syys,
oi öiden äiti, iäisyys,
sa yksin meille levon suot,
sa unen silmihimme tuot.
Me polvistumme lumehen
sun tuloasi vuottaen,
sa talven talvi, syksyn syys,
sa öiden yö, sa iäisyys.

ON KAIKKI SYKSYN TÄHDET SYTTYNEET

On kaikki syksyn tähdet syttyneet.
Taas seison yksin kotitasangolla.
On kedot runsaan sadon kantaneet,
mut mun on autio ja tyhjä olla.

Ma yössä ajattelen itseksein:
niin monet kylvöt täällä tähkään ehti --
miss' on mun vuoteni, mun nuoruutein?
Ma olen syksyn irrallinen lehti.

Maan multa, siemenenä uudestaan
sa minut ota povees versomahan,

sun kesäas kauniimpana kukkimaan,
 sun syksyys kypsempänä kuolemahan!

UNTA

Näin kerran unta -- siit' on kauan jo --
 en tiedä mikä, hetken oikkuko
 sen unen taas mun mieleheni toi.
 Kuin onnenmuisto sielussa se soi.

Ma kuljin niinkuin mailla autuasten,
 ja kukat elon, harvoin auenneet,
 kaikk' oli ympärillein puhjenneet.
 Ma niitä taitoin, painoin rintaa vasten.
 Ja joka kukkaselta povellain
 ma yhden toivon täytetyksi sain.
 Ja käteni kun ylös ojensin,
 niin taivaan tähtiä ma tapailin.
 Ja joka tähtöseltä totehen
 yks kävi unikuva kaukainen.
 Vain hetken kaiho, toivon välähdys --
 koht' oli rinnassani täyttymys.
 Ei mitään puuttunut mun onnestain --
 ja kuitenkin ma vielä jotain hain.

Sen muistinko, ett' olin ihminen,
 ett'en ma luotu ollut onnehen?

Ma kukan kalkin huulilleni vein,
 join riemukylläiseksi sydämeini,
 ei ollut taivas taivas, maa ei maa,
 kaikk' oli autuasta unelmaa.
 Mut sentään, syvemmillä jossakin,
 ma tunsin kuni janon kuitenkin.

Sen muistinko, ett' olin ihminen,
 ett'en ma luotu ollut onnehen?

Niin kuulin lähteen äänen lähelläin.
 Ma oudoin tuntein astuin sitä päin.
 Sen viimein löysin, taivuini puolehen
 ja huulin janoisin join vettä sen.
 Ja ihme! Kukat kaikki kuihtuivat
 ja tähdet sammui, kentät ihanat,
 kaikk' oli poissa -- mutta salaisin
 myös tyyntyi sielun jano jossakin.

Sen muistinko, ett' olin ihminen,
 ett'en ma luotu ollut onnehen? --

Sa lähde tulit uumenista maan,
 miss' ovat pimeys ja paine vaan,

maan kylmän veren huulilleni toit,
 maan lapseks itsein tuntea sa soit.
 Niin kadotessa kukkain, tähtien,
 ma muistin, muistin: olin ihminen!

ELEGIA YÖLLE

Tähtien hiljaisuutta ja rauhaa, ah, olen juonut

kerran ma rinnoillas, lempeä äitini Yö,
 tuntenut oon ohimoillani Eetterin viileän leyhkän

helmassa Kaaoksen kerran ma luonasi sun.
 Ihmisten maill' olen nyt ja mun mieltäni ihmisen murhe,

ihmisen kaipaus kuin autius suur asustaa.
 Turhist' aatoksista mun pääni on raskahaks käynyt,

turhaan taivaltamaan jalkani on väsyneet.
 Muistelematta mun taakseni jäi monet autiot vuodet,

jolloin kaipaus vain vierellä viipynyt on
 kuin kade ystävä, paikaltaan jok' ei konsana luovu.

Oi hänen vierellään vuoteni on kadonneet!
 Tuskan kalkiks muuttunut on joka riemujen malja,

jonka ma huulillein nostanut oon janoten,
 riutuvaks lauluks muuttunut on uni kukkiva rinnan

kuin kiron vallassa käyn.

Äitini, ah Iki-Yö,
 tähtien viileäks leikiks ei elo ihmisen luotu.

Oi sinun luonasi on onni ja unhotus vain!

MISTER HARTLEY

On kaikunut käsky kapteenin:
 »Alas naiset ja lapset venheihin!»
 Joka gentleman, joka Brittein mies

hän tehtävänsä ties.
 Hätämerkkien keskellä, ryskeen ja pauhun
 ja lasten itkun ja naisten kauhun

myös mister Hartley hiljalleen
 käy soittolavalle miehineen.
 Ken on soittajaks luotu, hän soittakoon,
 vaikk' allaan syvyydet auetkoon!

Niin tähtiä täynnä on Atlantin yö.
 Ens tahdit mister Hartley lyö,
 ja kuin nyyhkien kielistä viulujen

käy saatot sävelten.
 Ikimennehet päivät ken mielehen johti?
 Ne astuvat unhosta tähtiä kohti,

ne hiipii, ne marssii, ne karkeloi.
 Koko elämän kuoro yössä soi.
 Ja mister Hartley ihmeissään
 hän katsoo, kuuntelee miehiään.

Niin aavistuksia täynnä on yö.
 Yhä mister Hartley tahtia lyö.
 Ilon, ikävän vuodet taistoineen

hän elää uudelleen. --
 Ja mister Hartley hän riemuiten kuulee --
 oman sydämensä hän laulavan luulee --

miten tänä yönä viulut soi,
 miten unet ja muistot kukkuroi:
 hän on ehtinyt määrään elämän,
 hän on taideniekka, mestari, hän!

Taas johtajanpuikkonsa nostaissaan
 hän keksiikin Kuoleman rinnallaan.
 Sen on silmissä hymyä hyytävää.

Sydän Hartleyn sytkähtää.
 Mut ei pyydä hän henkeään kerjätä, ostaa,
 hän Kuoleman valtikan tempaa, nostaa:

tänä yönä hän, Hartley, johdattaa!
 Soi kielistä »Lähemmäs Jumalaa...»
 Niin odotuksen-tyyni on yö.
 Yli laivan aallot yhteen lyö.

»HILJAINEN AMIRAALI»

Niin seuras ilta päivää Tshusiman.
 Ja verta juonut meri tyynnytteli
 jo aaltojansa eessä voittajan.
 Hän laivasillalla vaan viipyeli

ja tuskin mikään kasvoillansa eli.
 Kun arpaa Euroopan ja Aasian
 hän äsken käsissänsä punniskeli,
 hän samanlaisna nähtiin seisovan.

Kun viimein voiton päivä iltaan ehti

ja verkkaan kääntyi historian lehti,
hän oli hiljaisista hiljaisin.

Vain silmissänsä, kylmissä kuin teräs,
kuin varkain jotain välähti ja heräs:
Mars, sodan tähti, yli Nipponin!

NUORI DAVID

»Sa David, korkealle
sun nimes nostettiin!
Ken vaipuu miekkas alle,
ken harppus helkkymiin!
Mik' enää määrä mainen
sun silmääs sarastaa?
Kaikk' aarteet, ihanainen,
sun etees aukeaa!»

Ja kansa, silmät veessä,
huus Davidille näin,
kun Israelin eessä
hän seiso seppelpäin
kuin kevään ikitaika,
kuin nuori viinipuu,
kun viel' on unten aika,
kun viel' on kevään kuu.

Näin kaikki kunniata
soi nuoren valtiaan.
Mut voiton hekkumata
hän tuskin tunsikaan.
Kuin unen varjon tumman
toi aatos otsalleen,
kuin arvoituksen kumman
hän näytti ratkaisse:

»Ah, ylin kaipuu mulla
on itse kumartaa,
on itse lyödyks tulla:
ma vuotan voittajaa.
Jos miekoin, harpun kielin
jo huomen hänet tois --
ah, hälle, hälle mielin
ma antaa kaikki pois!»

PALOKÄRKI

Sinä musta kalpaveli,
sinä ritari pelvoton,
kuka metsät mittaeli --
suur usko sulla on!
Hio miekkas, hakkaa, hakkaa!

Ei sota lopu, ei lakkaa.

Kuin iskus iltaan kaikaa!
 Kuin säiläs lyö ja lyö!
 Yö saapuu ennen aikaa:
 on vielä kesken työ.
 Hio miekkas, hakkaa, hakkaa!
 Ei sota lopu, ei lakkaa.

Ei pääty sota mailla --
 vain heikot horjukoon!
 Sun töyhtös, tahraa vailla,
 ei taivu sovintoon.
 Palokärki, hakkaa, hakkaa!
 Ei paha lopu, ei lakkaa.

YÖTÄ KOHTI

Mun linnani muurit sammaltuu
 ja tornit suistuvat vanhuuttansa.
 Kuin kyyhkyt haukkani uneksuu,
 niin kaihomielinä orsillansa,
 ja koirani haukkuvat varjojaan
 ja salissa ruostuvat säilät ja maljat.
 Mua kutsuvat uneen vuoteen taljat,
 mua kutsuvat muistot kuolemaan.

Ja pihojen puissa soittelee
 yöt päivät tapaan samaan
 ja muratti seiniä kiertelee
 ylös harjan huippuhun hamaan.
 Jos kämmeneni ma yhteen lyön,
 kuin hautaholvi mun linnani kaikaa.
 Mull' on syviin uniin ja unhoon aikaa
 ja riutumukseen ja rauhaan yön.

Jos veisin huuleni torvehen
 tai löisin kilpeen miekkaa,
 niin ratsut knaappien, huovien
 heti korskuis ja kuopisi hiekkaa!
 Taas koirani saalista vainuais
 ja haukkani kyyhkyn-unista heräis,
 kädet kiihkeät miekkoja seiniltä keräis,
 ylös harjalle viirini hulmahtais!

Ois juhlat ja silkin kahinaa
 ja naurua täynnä ois salit ja puistot...
 Mut en voi ma kättäni liikuttaa,
 mua sitoo unet ja muistot.
 Tee valmiiks, muratti, unhon työ,
 syö, sammal, muuriin jälkeä syvää!
 Ja te kaikki haukkani -- unta hyvää!

On edessä pitkä, pitkä yö.

VIIMEINEN LUSIGNAN

Minä isiltä kuningaskunnan sain,
mutta pilvissä vain --
ja pilvet vaihtuu, haihtuu.

Minun kuningasmanttelini on yö
ja mun kruunun kivet on tähtivyö,
ja jos muut ovat kaikki mun jättäneet,
mua seuraa muistojen saattueet,
mua seuraa salaiset unelmat
ja mun suuren sukuni vainajat.

Vain valituimmat sille jää,
kenen yö voi päivätkin himmentää:

Öin neuvospöydässä istuvat
mun kanssani isät kalpeat,
he ovat sinistä vanhaa verta,
mun valtikkaani he kantoi kerta.
He ylpeitä muistoja toistaa ja toistaa
ja viitoilla hopealiljat loistaa.
He hiljaa istuu ja nyökyttää
ja haukotuksensa nielee salaa:
ei mennyt kultainen aika palaa,
se mik' on jäänyt, se iäks jää.

He vaivoin vanhat halunsa peittää:
he kruununsa kivistä noppaa heittää.
Lyö valkein sormin he neuvospöytänsä:
niin köykäiseksi tää aika löytään!
Joku kaularöyhelö kahahtaa,
joku kuningas toiselle kuiskuttaa,
kuin vastakeksityn leikinlaskun,
viissatavuotisen vanhan kaskun.
He peruukkejansa hypistää
ja hymyää ja hymyää.

Jos vielä vainajat kuolla vois,
he ikävästä nääntyis pois.

Vain joskus minuun katsahdoin
taas syttyvät silmät vainajain:
öin neuvospöydässä kuninkaiden
olen nyt minä valtias Levantin maiden,
olen Jerusalemin ruhtinas,
olen Syyrian, Kypron kuningas
ja mun valtikkaani kumartaa
koko Idän vanha ihmema.

Öin kuningas keskellä kuninkaiden,
 öin yksinvaltiias merten ja maiden --
 miten outona päivin vaelttaa,
 ken kantaa yöllä valtikkaa,
 miten koditon päivin päällä maan,
 kell' on unessa kruunu kuninkaan!

Minä isiltä kuningaskunnan sain,
 en pilviä vain.

PIENI CHELOTTE

Kuu hopeaharsoon verhonnut on
 koko kreivillisen kartanon,
 kaikk' käytävät, puut ja pensastot.
 On sisällä kemut ja karkelot.
 Mutta hiljaa hiekalla puistikon,
 käy kaunis pieni Chelotte.

»Kun tulis kohta Mauritz vain!» --
 Yö henkii tuoksuja kuljettain.
 Ulos kadrillin tahdit tulvehtii. --
 »Sst! hiljaa! Tuolla ken kuljeksii?

• Mon Dieu! miten olen ma peloissain! Jarl-herra ja sisar Anne-Marie!»

»Nyt joutuin piiloon pensaan taa!
 Täss' ei auta sormeaa liikuttaa.
 Kuka moista ois siskosta uskonut!
 Miten hellät ja rakkaat kuiskailut!
 Tuo ääni muistutti suudelmaa --
 kuu varmaan on kaikki hullannut!»

»Kyll' oikullinen Amor on:
 he istuvat pensaan varjohon
 ja minut he tänne vangitsee.
 Mut Mauritz turhaan vuottelee,
 ja täällä oksat pensaston
 ja kaikki piikit pistelee!»

»Hukass' ehk'ei kaikki kuitenkaan,
 jos Mauritzilta ma anteeks saan.
 Hän on hieno ja kaunis, mut ylpeä -- niin,
 ja nyt vuottaa hän verensä kuohuksiin!
 Näin ainako lempi palkitaan?
 Ei sentään Jarl-herran ja Anne-Marien!»

Vaan yössä jatkuvat karkelot
 ja ruusupensaassa pieni Chelotte
 hän itkee katkeran kyynelen.
 Kuu käy yli kartanon hymyillen.
 Sen hoivass' on nuoret kohtalot

ja nuoret haavat sydänten.

HÄMÄRÄN LAULUJA

1

On raskas päivä päättynyt,
se tuskaa täynnä lähti.
Tuoll' yli kattoin palaa nyt
jo tyyni iltatähti.

Tuoll' illan lepoon vavahtain
jo vaipui kadut, puistot.
Oi tule, armas, otsaltain
pois pyyhi päivän muistot!

Kuin päivän piina sielussain
niin syvät juuret saikaan?
Vie minut iltaan, armahain,
vie minut unen aikaan!

Mun teki päivä vangikseen,
sen vaivat sielu toistaa.
Vie minut, armas, vapauteen!
Jo iltatähti loistaa.

2

Sun tuskin huomasin ma siihen aikaan --
niin sokeaksi kevät tehdä voi.
Kuin läheiseksi sinun sielus saikaan,
kun syksyn sävel ympärillä soi!

Ei ollut silmääs varten päivän kilo,
ei kevään kentät varten astuntaas.
Sun arat kätes kankeiks teki ilo
ja suru teki pehmehiks ne taas.

Ja keväiden ja ilon kuoloon käyden
sa lohdun kalkin kannoit esiin vain,
kuin sielun lääkkeen, unhoitusta täyden,
kuin vilvoittavan tuoksun resedain.

3

Ol' aamuyö, kun kerran matkallain
ma sattumalta kotitaloon sain.

Kaikk' oli pihamaalla ennallaan,
kaikk' oli kivet, polut paikoillaan.

Ja yli nukkuvien kenttien

viel' lepäs huntu öisen auteren.

Ol' liki käynyt uhka hallayön --
se sentään säästi veljieni työn.

Kaikk' kiilsi koissa aamun nousevan
kuin uni onnellisen nukkujan.

Ei vielä valveill' ollut yksikään,
viel' oli tuskin haavat hereillään.

Vain tuuliviirin, vanhan tuttavan,
näin yhä paikallansa valvovan.

Ja tallin puolelta ma kuulin vaan
kun tömisteli varsat jalkojaan.

Niin oli kaikki ihmeen onnellista,
niin rauhaisaa, niin tyyntä, turvallista.

Ma seisoin yössä, katsoin, kuuntelin:
tää kuului kerran kaikki mullekin.

Niin lauloi kukko. Ah, en tiedä kuin
ma niinkuin valehesta vavahduin,

ma seisoin, itkin, käännyin takaisin.
Ma itsessäni tunsin -- Pietarin.

4

Se siemen, jonka kerran sydämehen
on suru syksyn aikaan kylvänyt,
ei kuole kylmyyteen ja pakkasehen.
Ruis-oraan tavoin kerran keväimehen
se nousee, kun on hanki häipynyt.
Ah, syksy, sydämien toukomies,
Syyskylvön yksin kypsäväksi ties!

5

Te maaliskuiset aamuyöt,
kun kevät saapuu salaa,
kun punertavat metsäin vyöt
jo hohtain lumet palaa!

Jo käenpiika kuulunut
on yli metsäin piirin
ja ojain luona nostanut
on paju kevään viirin.

Ja nietokset jo painuvat.

Käy talvi pakosalle,
 kun kevään jäiset valtikat
 ne kasvaa räystäään alle.

Oon sokeaks sua katsellut,
 sa maaliskuinen hanki.
 Oi käteni, te sidotut!
 Oi sydän, kevään vanki!

6

Sun kevätkylmillä ma kohtasin
 mun nuoruuteni keväimessä kerta,
 kun omaa viluani värjötin --
 sa olit samaa värisevää verta.

Ja lämpöä sun anoi sydämes
 ja onnen puoleen pelokkaan ja vakaan
 sa kylmyydestä käänsit katsehes --
 ja mull' ei ollut antaa kumpaistakaan.

Sun tietäs maailmalla tunne en
 ja oudot ovat sulle minun tieni.
 Sa seuralainen kevätkylmien,
 sua usein muistan, sisilisko pieni!

7

Olit tuskasta väristen herännyt, syön.
 Sinikellot soittivat halki yön:
 Tänä yönä kuolema maita käy,
 ei missään pelastusta näy.

Ja ne soittivat suuressa hädässään:
 me emme nää huomenta yksikään!

Ulos keskelle ketojen kiiruhdin:
 näin hallan työn jo valmihin.

Ah, tiesinhän: kesät katoa pois,
 mut näin varhain, näin varhain en uskonut ois!

Vaan sen jälkeen niin usein oot kuullut sa, syön
 sinikellojen soittavan halki yön!

8

Sa outo kauhu, kusta
 mun luoksein tulitkin,
 yön hämähäkki musta,
 kun unta odotin!

Sun seittis seiniin kulkee
ja lakeen, lattiaan,
se minut ottaa, sulkee
ja pitää vallassaan.

Ja langat kiristäytyy
ja sitoo sydämen.
Sen silti lyödä täytyy,
yön tunnit laskien.

9

Arnon aallot ovat nukkuneet,
hiljallensa mereen virtaa veet
laakson läpi hopeisena vyönä.
Syttyy taivas suven tähtiin
yli Botticellin kaupungin
tuoksun täyttämänä kesäyönä.

Vanha silta veteen kuvastuu,
mestarinsa aikaa uneksuu
hämyisessä yössä yksinänsä.
Joku koskee kieliin mandolan,
uskoo yölle, muilta salaaman
surun, säveliksi itkemänsä.

Aika iäisellä matkallaan
pysähtynyt tääll' on kulussaan --
mit' on täällä elää, mitä kuolla?
Ammoin kuollehitten unelmat
syönten keväimessä kukkivat,
niinkuin kukat ruusutarhan tuolla.

Vanhat säkeet soivat mielehen,
surukin saa onnen hohtehen
tuoksunkylläisenä kesäyönä.
Arnon aallot ovat nukkuneet,
hiljallensa unhoon virtaa veet,
meren helmaan hopeisena vyönä.

10

Ystävien piiri pienentyy --
kenen syy, kenen syy?
Kaikki tylyt sanat haavoittaa,
kaikki hyvät suruiseksi saa.
Kukkii onni unelmissa vain.
Kiitos kaikesta, min sain.
Niinkuin kotihini kulkisin
loittonen ma tyynin askelin,
yksinäiseen majaan matkaten.
Ihminen, ihminen!

11

Sa mykkä matkalainen maan,
 sua tunnettu ei milloinkaan.
 Kuin varjo kesken varjojen
 pois liu'ut yöhön, unehen.
 Ei hiekkaan jää sun jälkeäs,
 ei ilmaan ääntä äänestäs.
 Ken uskoikaan sun eläneen,
 ken toivoneen, ken kärsineen,
 kun kerran hautas tasataan,
 sa mykkä matkalainen maan?

SONETTI SUOMENKIELESTÄ

Kuin tumma humu havahtuvain puiden -- niin
 oot vielä aamuntuore koko olenolta,
 kuin heräjävä honka, kastepisar jolta
 viel' on, kuin kyynel, jäänyt havuin neulasiin.

Yö hiipii ääntiöides immyt-unelmiin,
 mut kerakkees saa voiman itse auringolta,
 kun voiton usko, ylin lahja kohtalolta,
 kuin soturit ne pukenut on pantsariin.

Oi isäin suomenkieli, pyhä papitar,
 jonk' kaino, kaunis neitsyys vielä peitettyinä
 on oudon-pitkään laatusanain laskoksiin:

Petrarca, Dante, Shakespeare, itse Runotar
 sun uinuu nuoreen povehesi kätkettynä
 ja sanais salaperäisehen musiikkiin!

MERIKOSKI

(Oulun koulujen 300-vuotisjuhlaan.)

Merikoski, Kainuun poika, suonissaan
 korven kylmän, mykän veren kantain
 ikuisuuteen, mereen matkallaan
 laulaa vasta yli Oulun rantain.

Nuori ei hän enää, Sotkamoon
 kauas nuoruutensa muistot johtaa,
 miehuutensa Pyhän kuohukkoon,
 vanhuutensa vasta meren kohtaa.

Edessänsä meren ikuisuus,
 takanansa pitkät päivätyönsä:
 siitä laulun voima aina uus,
 siks niin aavistavat päiväns', yönsä.

Usein laulaa tuskaa tulkiten
 kaipuun kasvavaisen yli laitain
 niinkuin suolta huudon kuovien,
 niinkuin nyyhkyn rannan itkuraitain.

Milloin soi kuin taiston temmellys,
 milloin kaikki vihan äänet helää:
 yksinäisten hukkain ylpeys
 korven kuninkaina kuolla, elää.

Joskus tuntuu rauhan tuulahdus
 niinkuin itse yöhyt laulahtaisi,
 niinkuin kaikki öiden valkeus,
 Pohjan ihme, säveliksi saisi.

Milloin niinkuin urkuin ääni soi
 iki-unohdusta rinnan haavain.
 Mistä tyynen voimansa se toi?
 Hartaudesta lakeutten aavain.

Joskus soi kuin kuolon aavistus,
 niinkuin salanyyhky sairaan rinnan:
 tähtiöiden tyyni kimallus,
 kuvastuva kalvoon veden pinnan.

Merikoski, kohtalomme -- aina uus
 ikivoima lauluhusi kerää!
 Sukupolvet nukkuu lauleluus,
 sukupolvet lauluhusi herää.

MAISTERI PIETARI SÄRKILAHDEN KIUSAUS

(Uuden Ylioppilastalon vihkiäisjuhlaan.)

Toi yli Wittenbergin muurien
 yöilma Elben luota lehmustoista
 ens tuoksun esikevään huumeisen.

Yövärtija hän huusi yksitoista.
 Jo oli kammioihin käynyt kansa
 ja porvarit ja teinit unissansa
 ne näki kullanteon keinot uudet
 ja salamanterien salaisuudet
 ja kukin onnen omaksensa ties.
 Yks lamppu sentään loisti myöhään yöhön.
 Ken siellä vielä väsynyt ei työhön?
 Siell' asui Särkilähti, Suomen mies.

Hän yössä istui eessä Vulgatansa.
 Mut raskain lainein läpi ikkunansa
 yön kaikki kaihot tuli tulvien
 ja valtasivat pään ja sydämen.

Ja aatoksensa, latinasta poissa,
ne kiitelivät synnin karkeloissa,
kaikk' kaipuu pidätetty, kahleitaan
se puisti, tietoisena voimastaan.

Näin Särkilahti aikaan keskiyön
sai itse Viettelijän vieraaksensa.
Niin myöhään sanoi siksi tullehensa,
ett' oli jälkeen pitkän päivätyön
hän kävelyllä terveytensä tähden,
ja Särkilahden lampunvalon nähden
sai halun pienehen hän pakinaan.

Ja Särkilahti katsoo vierastaan:
ei turhaan teologiaa tutkinut,
ois unessakin Pirun tuntenut!

Mut lailla miehen arvokkaan ja vapaan
tää alkoi kohta holhoavaan tapan:

»Sa Pietari, sun nuoruutesi päivät
kuin Elben aallot virtaa ohi, pois.
Kun iäks voiman vuodet kerran jäivät,
kuin paljon silloin eläneensä sois!
Et ole, Pietari, sa tyhmä mies,
pois karista sa turhan oppis ies
ja jätä paavi mun ja Herran huomaan
ja lörpötykset Martti-tohtorin,
ja elon sarkka opi pohjaan juomaan,
niin tiedät nuori ollees kerrankin!

»Mit' iloista ja ihanaa on luotu,
se miehen rohkean on osaks suotu.
Sun suonissasi virtaa nuori veri,
mun mukahani tule, osas peri,
me juomme viinit, valloitamme naiset.
Nyt munkkilatinaasi tuijottain
sa hukkaat elos päivät ihanaiset,
ja palkakses saat käyrän seljan vain!

»Sen kansas tähden teet -- jos oikein kuulin?
Sun, Pietari, ma viisaammaksi luulin.
Mit onkaan kansa? Kurja joukkokunta,
min ylin tahto uinua on unta.
Ken hetkeks unesta sen ravistaa,
hän siitä kunniansa kuulla saa,
ja joskin hetki maineeseen sun nostais,
sen sadat jalot sielut sulle kostais,
kuin hiiret mainettasi jyrkien.
Ei suurin nimikään oo ikuinen:
kuin tuntilasin hiekka verkalleen
sen loisto virtaa unhoon ikuiseen.

»Kuin Pohjan jää ja hanget talviset
 on kylmiä sun kansas sydämet,
 ja vastaan kylmyyttä ken taistelee,
 hän myöskin itse viimein kylmenee.
 Yks pisar ei voi jäätä sulattaa.
 Vain hetkinen, se itse jääksi saa.
 Siis, Pietari, sa lapsen-hourees jätä:
 pois karista sa unelmien ies
 ja elä kerran omaa elämätä
 ja ole oma itses, ole mies!»

Näin puhui Piru vielä Pietarille
 kun yli Wittenbergin syttyi koi.
 Se tuvan matalille seinämille
 niin hehkuvaisen sädekimpun loi.
 Ja tuuli, lehmustoissa havautettu,
 se peitti kaikki tuoksun laineisiin.
 Vain puoleks nähty, puoleks aavistettu,
 jo oli kevät tullut kaupunkiin.

Kun Särkilahti puoleen vierahansa
 taas katsoi, olikin hän lähtenyt.
 Kai Viettelijä valon-arkuuttansa
 ei aamun kirkkautta kestänyt.

Ja Särkilahti ikkunansa luoksi
 hän astui yöllisissä mietteissään
 Niin kuuma veri suonissansa juoksi,
 niin outo tunne autioitsi pään.

Mut ensi kevätpäivä voittoisasti
 se teki kaupunkihin tuloaan,
 niin tyynen-lempeästi, laulavasti.
 Se oli tänään herra yli maan.
 Kuin voiton jälkeen nuolet viinestänsä
 kaikk' aikoin tuhlaella yksin tein,
 niin ammuskeli kultasateitansa
 se ikkunoihin kunnon porvarein.

Ja kiurut ylähällä ilakoivat,
 miss' sini taivaan oli siintävin,
 ne kevätaamun kirkkautta joivat
 ja pukivat sen laulunsäkeihin.
 Ja joku nuori teini työhön käyden
 hän tunsu runoinnon rinnassaan
 ja sydämensä onnen, liian täyden,
 toi julki muillekin hän laulullaan.

Ja Särkilahti kaiken näki, kuuli,
 ja ilo syttyi salaa silmihin.
 Sen kevään lainaksi hän itse luuli,
 mut syvempää se tuli kuitenkin.

Se tuli jälkeen tuskan voitettun
 kuin rauhan aamu yli taistelun.
 Hän hiljaa lausui puoleks itselleen
 ja puoleks kevämelle edessänsä:

»Mik' kumma mahti luotu ihmiseen,
 mik' outo voima ohjaa elämänsä?
 En vuoksi itseni, en kansanikaan
 ma tuhlaellut työhön nuoruuttain --
 syyt siihen salaiset ken arvaisikaan?
 Hän, joka kevään työtä tekee, vain!
 Kuin kevään riemu yllättää se rinnan
 ja sitoo sielun kahlein salaisin.
 Saa siitä maksaa kalliin veren hinnan
 ja sielun iloks on se kuitenkin.

»Kuin aalto mereen, maine unhoon vaipuu
 on pysyvämpi rinnan luomiskaipuu.
 Kuin luonnon ihme, joka kevään tuo,
 se saapuu kerran joka polven luo.
 Sen liittohon ken kerran käynyt on,
 ei onnellinen hän, ei onneton,
 ei nuori eikä vanha -- ihmisten
 hän kesken enimmäen on ihminen.
 En vuoksi itseni, en kansanikaan
 ma tuhlaellut työssä nuoruuttain.
 Syyt siihen salaiset ken arvaisikaan?
 Hän, joka kevään työtä tekee, vain.»

Ett' oli taasen taivaan sini avoin
 ja kevät tullut, porvaritkin ties
 sin' aamuna, mut eivät sillä tavoin
 kuin ties sen Särkilahdi, Suomen mies.

KRUUNUJA

Legenda

Ajanvietteeks Jahve taivaassaan
 teki kruunuja valtiaille maan.
 Ei luomakuntaansa oivallista,
 jonk' oli niin hyväks hän havainnut,
 hän kaitsemasta luopunut.
 Siin' ain' oli jotain parsimista:
 monet saumat hiukan heikoiks jäivät,
 kun oli niin kiireiset luomispäivät.
 Yli sabbatin kun sai levänneheksi,
 hän aina jotain uuttakin keksi.
 Niin nytkin hän ylhäällä taivaassaan
 teki kruunuja valtiaille maan.

Hän takoi kullasta renkahan,

ja kiven toistaan kirkkaamman --
 on niitä Jahvella tukuttain --
 hän siihen upotti rinnakkain:
 mikä sisälsi viisautta syvää,
 mikä tahtoa vilpítőntä, hyvää,
 mikä hehkui oikeuden tulta.
 Niin loistivat kirkkaasti kivet ja kulta.
 Mutta tuskin sai kruunun hän käsistään,
 kun ryhtyi toista jo miettimään.

Pian keksikin Jahve jo aiheen toisen
 ja siekalehen aikamoisen
 hän päättävästi hameestaan
 pois leikkas ja tilkusta muovaamaan
 hän ryhtyi suippolakkia somaa --
 ja taas hyväks katsoi hän työtään omaa!
 Lakin kirjaeli kaunihisti
 ja suippoon pienen ristin pisti.
 Oli siinä totta tosiaan
 taas kruunua valtiaille maan!

Jo syntyi kruunu kolmaskin --
 teki Jahve sen lehivistä laakerin.
 Oli sillekin oma loistonsa suotu,
 oli iät se viheriöimään luotu.

Niin muisti hän orjantappuran,
 sekin kasvoi lehdossa taivahan.
 Se oli niin väkevä kasvussaan,
 se oli niin totinen hehkussaan.
 Sen taittoi, ja siitä neljännen
 teki Jahve kruununsa taivaisen.

Siin' olivat nyt kruunut maan.
 Oli Jahve ne luonut voimastaan
 ja itsestänsä jotakin
 oli antanut niihin kuhunkin.

Tuli samassa Saatana Jahven luoksi --
 hän usein naapurissa juoksi --
 ja puhellen siinä iltaa vietti
 ja salaa koukkujansa mietti.
 Hänen silmänsä kääntyi kruunuja kohti,
 niin viettelevästi ne loisti ja hohti.
 (Ei vapaa oo Pirukaan kiusauksista!)
 »Tuoss' on jotain mullakin sanomista»,
 niin mietti ja hautoi mielessään
 ja istui ja vartoi hetkeään.

Pikalähetti siivekäs taivahan
 toi samalla Jahvelle sanoman.
 Ja kun Jahve poistui hetkiseksi,

niin kohta Piru jo elkeet keksi.
 Heti kulta helmensä kalleimman
 sai jättää haltuun Saatanan,
 ja sijaan aivan kaunihisti
 Piru taskusta lasinpalan pisti.

Ja suippolakkikin ristineen
 sai Pirulta pienen lisäkkeen:
 hän tilkkusella viitastaan
 sen reunat harsi nopeaan.
 ja alle laakerinlehvien
 hän kätki narrin tiukusen.
 Miten luonnisti kaikki sievään ja somaan!
 Oli Pirukin mieltynyt työhönsä omaan.

Mutta kesken jäi toimet Lusiferin,
 tuli samassa Jahve takaisin.
 Piru toivotti Jahvelle hyvää yötä
 ja kiukkuili kesken jäänyttä yötä.

Maan valtiaille kruunujansa
 teki Jahve näin kerran taivaassansa,
 mut yksin orjantappuraan
 ei päässyt Piru sormellaan.

NUIJAMIESTEN MARSSI

Meill' on hanki ja jää, meill' on halla ja yö,
 meill' on ankarat käskyt kohtalon.
 Kenen kerran nuijamme maahan lyö,
 se maassa on.
 On meidät vihurit valinneet,
 yöt meille salansa uskoneet,
 on antanut hukka hampahansa
 ja ilves varmimman katseistansa.
 Meill' on halla ja yö, meill' on hanki ja jää
 pelätkää, pelätkää!

Meill' on leimuva lemme ja vihan lies,
 kuka meidän tiellämme kestää vois!
 Kun on kerran lähtenyt Pohjan mies --
 seis, voitto pois!
 Me tulemme voimalla kotoisen tarmon,
 me hylkäämme kaiken vieraan armon.
 Ken on syntynyt lakeilla Pohjanmaan,
 hän tietää tuomion tunnossaan:
 hän ei leppyä voi, hän ei väistyä saa --
 vaviskaa, vaviskaa!

VELJESHAUTA

Armfeltin armeija uudenvuoden yönä tuntureilla. Nuori

upseeri kohottautuu kuolleiden ja kuolevien keskeltä.

Viime tähti sammui. Lumiaavat
ottaa vastaan meidän syleilyimme
sokeana, jäisin käsivarsin puristain.
Täällä hyytyy kaikki rinnan haavat.
Veljet, niinkuin viereen lemmittymme,
tänne yövymme ja syvään nukahtain.

Mit' on elämä ja onni? Unta, unta!
Kärsimys on totuus, tuska, surma --
ah, ei ole mitään muuta alla tähtien!
Taivas antaa pakkasta ja lunta.
Mikä kuolon hekkuma ja hurma,
mikä kuninkainen hauta helmaan hankien!

Tänä yönä uudenvuoden soiton
soittaa kellot kotikirkoissamme.
Toiko tuuli kaiun mukanaan?
Niinkuin ihmeen, tervehdyksen loiton
vielä kuulemme sen korvissamme
vaipuin veljeshautaan tunteilla vieraan maan.

SYYSILTA METSÄSSÄ

Ma metsää sinne tänne samoilin,
ma mietteissä kuljin, määrää vailla.
Syysillan pitkät varjot oli mailla,
kun suuren hongan alle istahdin.

Näin pienen aukeaman edessäin
ja kivipenger sammalpeiton alta
mun silmihini tuli sattumalta.
Ma sitä hetkeks katsomahan jäin.

Siin' oli jäljet ihmisasunnon.
Vuossadat sitten metsän peittohon
se oli raivattu. Nyt sammaleet
ja kanervat sen oli peittäneet
ja metsä kasvoi verkkaan umpehen.
Tuoss' sorja nuori mänty etsiskeli
jo ravintonsa alta penkeren.
Se oli ainut merkki ihmisen,
jok' kerran kärsi, iloitsi ja eli.

En ollut metsäss' enää yksinäin.
Vuossatain takaa, tuntematon veli,
sun kätesi ma tunsin kädessäin!
Sun kohtalosi edessäni näin:
Sa olit nuori tänne tullessasi
ja mukanas toit uljaan unelmasi.
Et tahtonut sa jäädä toisten luoksi,

et olla velkaa muille, jumalille.
 Sun suonissasi valtaverta juoksi
 ja itse metsän vaadit taistosille.

Sa kirveeseen ja kuokkahasi käyden
 käs'varressasi tunsit voiman täyden
 ja hongan hongan vierehen sa kaadoit
 ja yöt ja päivät umpehensa raadoit.
 Sa olit tullut kevään koittaessa --
 syysiltain ympärillä tummetessa
 sull' oli suoja alla oman katon,
 ja niinkuin yksin metsä mittaamaton
 sun ympärillä valtas leventeli,
 kun ylväs korpi, ennen koskematon,
 sun kirves-valtikkasi alla eli.

Ja naapurista sadan virstan takaa
 toit vaimon lempeän kuin suviyön.
 Sun kuinka rinnassasi paisui syön,
 kuink' oli katsees onnen-tyyni, vakaa!
 Niin voimatonna metsä irvisteli
 ja ulvoi raivoansa syksyöin.
 Sun tuvassasi nuori onni eli
 ja talos varttui toimeliain töin.
 Ja Pohjantähti, taivaan kuningas,
 kun yli Pohjanmaiden silmäeli,
 ei nähnyt toista sinun vertaistas.

Niin tuli sota maahan. Kaikki ties,
 min vaati kunnia ja kotilies.
 Sa sodan leikkiin lähdit muiden mukaan.
 Sua urhokkaampaa tuntenut ei kukaan.
 Ja pahimmin sa vihollista löit,
 kun kipeimmin sa kotiis ikävöit.

Niin lakkas sota. Kotiin korpehes
 sun paloi ikävästä sydämes.
 Sa hiihdit läpi korven, kenttään aavain.
 Mut pahemmin kuin polton sodan haavain
 sa tunsit peloittavan aavistuksen.

Sa tulet. Pihan hankiin vajonneena
 sa löydät. Sisään syökset, avaat uksen:
 kuin sikeähän uneen uupuneena
 sun nuori vaimos lepää vuoteellansa
 ja pieni lapsi makaa rinnallansa.

Sa katsot, katsot: kuolleet kumpikin!
 Sa ulos karkaat talven hankihin
 ja sodan arvet auki tempaiset,
 ja Seitsentähdet näkee syttyessään
 kuin vuotaa lumeen rintas hurmehet.

Vain joku vanha honka hyvydessään
se oksillansa suojaa ruumistas.
Niin oli sentään metsä voittajas!

Ja vielä metsässä ma uneksin,
kun vanhat hongat iltavirttään soitti
syystaivaan syttyessä tähtihin.
Yö, Metsä, Kaaos ottaa takaisin,
min siltä kerran ihmiskäsi voitti,
ja huviks kohtalonsa tähtien
vain lempii, vihaa, raataa ihminen.
Sua turhan harhakuvan tapailijaa --
ei ole sulla pysyvätä sijaa!
Sun pyhin, armain, uljain unelmasi
kuin suven sade maahan katoaa
ja vihollinen ilkkuu haudallasi
ja kotis yllä kamartuupi maa.

Ma miettiessäin katsoin tähtihin.
Näin oman kohtaloni tähden siellä.
Se oli niinkuin kaikki toisetkin.
Sen eteen polvilleni lankesin
ja pyysin siltä palavalla miellä:
Mua älä miltään oikultasi säästä,
suo ihmisosan pohjahan mun päästä,
suo tuntea mun rautakourat elon
ja tuskan, hädän, häpeän ja pelon,
tee tyhjäksi työni, turhaks unelmani,
jok' askeleelle ansa kulkeissani --
sua, tähteni, ma sentään siunailen
siit' että minusta teit ihmisen.

HIILIVALKEA

Vuossatain takaa yössä Judean
ma kartanolla papin ylimmäisen
nään palavaisen hiilivalkean
ja joukon kesken miehen yksinäisen,
jok' yli hiilten kättään kurkottain
niin lämmittelee kuin jos kylmäis mieltä,
ykskantaan kysymyksiin vastaa vain
ja puhuu murtain Juudan kansan kieltä.

»En ole galilealainen -- en.»
Mies vanhan päänsä viitallansa peittää.
Yö kuluu verkalleen ja viipyen,
vain tuli kiviin hohdettansa heittää.
»En ole galilealainen -- en.»
Niin laulaa kukko, syttyy päivänvalo.
Mies kääntyy, katsoo, lähtee nyhkyen.
On silmissänsä kaiken tuskan palo.

Niin, epätoivo, olet työntänyt
 sa otas ihmislihaan, ihmisrintaan --
 ken omintaan ei kerran kieltänyt,
 ken kalleintaan ei myöntänyt rovon hintaan!
 Sa Galilean mies, sun kanssa ken
 ei seissyt hiilivalkealla kerta,
 sun kanssa parhaimpansa pettäen,
 sa toinen Adam, veri meidän verta?

MARIA

Yli Libanonin-vuorten nousee kuu.
 Kesäillassa Natsaret uneksuu.
 Jo lepää höylä Joosefin,
 on hiljaista talossa mestarin.
 On tehtynä päivän askaret,
 uni voittaa vanhan jäsenet.

Maria, Maria hän viipyy vaan
 tuvan sopessa ääneti, paikallaan.
 Unet verhoo luomia silmien,
 hän on nuori vielä kuin tyttönen,
 maan lapsi ja synnin -- puoleks vain
 ja paratiisin puolittain.
 Hän on halpa ja armoon arvoton,
 hänet sentään enkeli valinnut on,
 hän tietää Korkeimman katseensa luoneen
 hänen puoleensa joukossa vaimojen.
 Ylin voima on varjonnut Joosefin huoneen
 Maria, Herran piikanen!

Hän nousee ja kulkee kuutamoon,
 ulos laakson liljakartanoon.
 Hän käy kuin unta nähden,
 hän on iloissaan, hän on suruissaan
 oman ainokaisen tähden.
 Hän miettii äidinonneaan:
 mit' on tuleva hänen pojastaan?
 Hän varmaan kruunua kantaa kerta,
 hän onhan kuningas Daavidin verta!
 Hän on väkevä, sodassa voittamaton
 ja kaunis kuin päivä hän nähdä on,
 ja purppurassa hän varmaan käy,
 eik' otsallansa pilveä näy,
 on maljansa ylitsevuotavainen --
 hänen poikansa ihanainen!

Maria, Herran piikanen,
 sinä valittu joukossa vaimojen,
 joka liljakartanossa käyt,
 ovat pettävät kaikki sun untes näyt!
 Laps synnin ja maan olet puoleks vain

ja paratiisin puolittain,
 Maria, laakson lilja, joka kuuta katselet,
 sinä Ihmisen Poikaa tunne et.

Hänell' ei ole kultaa, kunniaa,
 ei kunne hän päänsä kallistaa.
 Hän kulkee kaikkeen maailmaan,
 hänen sanansa väärin tulkitaan.
 Hän istuu ystävään kesken pöytään,
 hänen rinnaltansa petturi löytään.
 Hän maailmalle lohdun antaa
 ja maailma hänelle vihaa kantaa.
 Kuin ei kukaan toinen hän syytön on
 ja luetaan ryövärein joukkohon.
 Ei otsallansa päärlty loista,
 on kruununsa orjantappuroista.

Maria, laakson lilja, joka kuuta katselet,
 pois pyyhi kulmiltasi kyönelet!
 On poikas kuningas Daavidin verta:
 hän voittaa maailman kerta!

Maria, äiti äitien,
 Maria, Herran piikanen!

RUKOUS

Suo, Korkein että kerran näkisin
 ma niinkuin huipult' yli elämäni,
 ma että tieni harhat tietäisin
 ja onnen, sokeudessa hylkäämäni,
 ja totuuden, jot' turhaan tavoitin,
 suo kaikki kallis minun nähdäksein,
 mik' ei voi koskaan tulla omaksein,
 suo nähdä unelmaini Kaanaanmaa,
 kun elon korpi minut kuristaa,
 suo nähdä palmurannan viittovan,
 kun itse kylmään aaltoon uppoan,
 suo tietämisen tyyni viihdytys,
 kun kutsuu kerran kaaos, pimeys.

SIBYLLA

Sa sulje silmäs -- kun ne avaat, on
 jo sukupolvet käyneet kuolohon.
 Ja ennenkuin sun silmäs kuivaa veet
 on taivaan tähtikuvat vaihtuneet.

Oi, kaikki tuskat nukkuu inehmoin,
 yöt herää aina nousuun aamun koin.
 Vuostuhansin sen vaivat niitataan,
 ken elää tähti-aikaa päällä maan.

MERI

Minä seisoin rannalla nuoruutein,
missä kerran kaarnavenheitä tein.

Meri lauloi suuria laulujaan,
meri läikäytti suuria laineitaan.

Minä seisoin laineita seuraten.
Ne toivat hylkyjä haaksien.

Oli aikoja sitten samat veet
mun kaarnavenheeni kaataneet.

Meri lauloi vanhoja laulujaan,
meri toi vain pirstoja tullessaan.

Minä seisoin rannalla nuoruutein,
missä kerran kaarnavenheitä tein.

Ah, tuhannen vuoden jälkehen
meri tuoda voi helmen pienoisen!

SONETTI KELLOSTA

Sa kello, ajan orja, turhaan lyöt
sa valjaihisi kaiken voimas lamaan,
kun vankkuriisi, herras valjastamaan,
saat raastaaksesi tunnit, päivät, yöt.

Työt turhat teet sa, Sisyphoksen työt.
Sa joka kerta tulet kohtaan samaan.
Niin aina elämäsi loppuun hamaan
teet ilottomat, pitkät päivätyöt.

Sa sentään kestät kaiken kuorman sen!
Ei hellitä sun herras kahleitansa,
et kohtalosi kulkua voi estää.

On voimas sama kuin on sydämen:
sen sama herra pitää valjaissansa
ja sentään sekin kestää, kestää.

End of the Project Gutenberg EBook of Hiilivalkea, by V. A. Koskenniemi

- END OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK HIILIVALKEA ***
  - ◆ This file should be named 20140-8.txt or 20140-8.zip ***** This and all associated files of various formats will be found in:

<http://www.gutenberg.org/2/0/1/4/20140/>

Produced by Tapio Riikonen

Updated editions will replace the previous one--the old editions will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away--you may do practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

- START: FULL LICENSE ***

**THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK**

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License (available with this file or online at <http://gutenberg.org/license>).

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from

the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies

you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any

money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.

- You comply with all other terms of this agreement for free

distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. **YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH F3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.**

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive

the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS' WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need, is critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation web page at <http://www.pgla.org>.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Its 501(c)(3) letter is posted at

<http://pglaf.org/fundraising>. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887, email business@pglaf.org. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at <http://pglaf.org>

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby

Chief Executive and Director
gbnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit <http://pglaf.org>

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: <http://pglaf.org/donate>

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart is the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For thirty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

<http://www.gutenberg.org>

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.

from <http://manybooks.net/>